

JUSTITSMINISTERIET

Dato: 10. oktober 2025
Kontor: Stats- og
Menneskeretskontoret
Sagsbeh: Jakob Laudrup
Sagsnr.: 2025-10188
Dok.: 3827307

UDKAST TIL TALE

Til brug for besvarelsen af samrådsspørgsmål A-B fra Folketingets Udvalg for Forretningsordenen

Samrådsspørgsmål A:

Vil ministrene redegøre for, hvorfor regeringen ikke har fremsat lovforslag om ændring af forældelsesreglerne i ministeransvarlighedsloven?

Samrådsspørgsmål B:

Vil ministrene redegøre for, hvorfor regeringen ikke har iværksat en undersøgelse af statsminister Mette Frederiksens rolle under minksagen?

Spørgsmålene er stillet efter ønske fra Peter Kofod (DF).

Svar:

Tak for ordet og tak for spørgsmålene.

Først vil jeg komme ind på spørgsmålet om forældelse af ministres retlige ansvar. Derefter vil jeg knytte et par ord til de omfattende undersøgelser af minksagen, der allerede er gennemført.

[Ministeransvarlighedsloven]

Det følger af ministeransvarlighedsloven, at ministres strafansvar for deres embedsførelse som udgangspunkt forældes efter straffelovens almindelige regler.

Der gælder dog den særlige regel, at forældelsesfristen – uanset hvilke handlinger der konkret er tale om – ikke kan være mindre end 5 år.

Denne minimumsfrist blev fastlagt ved lovens ikrafttrædelse i 1964 efter grundig politisk debat og efter grundige afvejninger af modsatrettede hensyn. Minimumsfristen er derfor udtryk for en balance. På den ene side sikrer længden, at skiftende folketing kan gøre et ministeransvar gældende, og at der er tid til at undersøge sagen nærmere. På den anden side sikrer længden, at der på et tidspunkt kan sættes punktum i sagerne.

Reglen indebærer, at der ikke kan ske forældelse, før der har været afholdt folketingsvalg, og dermed før et

eventuelt nyt flertal i Folketinget har haft mulighed for at tage stilling til tiltalespørgsmålet.

[Uddybende om forældelsesreglerne]

Der er også en række andre væsentlige hensyn, der ligger til grund for regler om forældelse af strafansvar.

Et væsentligt hensyn i den forbindelse er muligheden for at få sagen klarlagt for den ret, der skal tage stilling til et strafansvar. Det kan f.eks. være svært at klarlægge de faktiske omstændigheder i en sag, hvis forholdet er begået for lang tid siden. Der vil derfor kunne opstå en række bevisvanskeligheder.

[Eksempler på konkrete løsninger]

I relation til ministeransvarlighedslovens forældelsesfrist er der i tidligere situationer fundet konkrete løsninger, så et eventuelt ministeransvar ikke er blevet forældet, inden en undersøgelse er tilendebragt.

Instrukskommissionen er et eksempel. Udvidelsen af FE-Kommissionen er et andet eksempel.

I Instrukskommissionen blev der taget højde for forældelse i tilrettelæggelsen af kommissionens arbejde, så beretningen kunne afgives inden da.

Ved udvidelsen af FE-Kommissionen, der blev gennemført ved lov, blev forældelsesfristen udskudt til 6 måneder efter undersøgelseskommissionens beretning.

I begge tilfælde blev det derfor på passende vis sikret, at Folketinget ikke mister muligheden for at gøre et eventuelt retligt ansvar gældende mod ministre på baggrund af kommissionernes beretning.

Og med disse konkrete løsninger kan balancen i forældelsesreglen i ministeransvarlighedsloven blive opretholdt.

Og hvis der var behov for det, kunne der også findes en lignende løsning i minksagen. Men det mener jeg ikke, at der er – det er flere år siden, at de sidste undersøgelser i minksagen blev afsluttet. Det kommer jeg ind på om lidt.

[Om regeringens linje i B 33]

I maj 2022 afgav Folketingets Udvalg for Forretningsorden beretning over beslutningsforslag nr. B 33 om at sikre, at der ikke indtræder forældelse for ministre eller embedsmænd i den såkaldte minksag, før sagen er undersøgt til bunds.

Det fremgår bl.a. heri, at den daværende regering ville arbejde på et lovforslag, som på baggrund af anbefalinger fra eksterne eksperter skulle ændre de nuværende regler om forældelse af ministeransvar.

Siden beretningen blev afgivet, har der været et folketingsvalg, og en ny regering er tiltrådt.

Jeg har flere gange siden da over for Folketinget tilkendegivet, at regeringen ikke har planer om at ændre de generelle forældelsesregler i ministeransvarlighedsloven.

Nu kan jeg så forstå, at der blandt flere partier er et meget stort ønske om, at den generelle forældelsesregel i ministeransvarlighedsloven bliver ændret. Det er jeg naturligvis villig til at drøfte med partierne.

[Minksagen]

Jeg vil nu vende mig mod minksagen, som der konkret spørges til.

Som spørgeren også ved, så er denne sag meget grundigt belyst. Der har været flere forskellige undersøgelser og indgående politisk behandling af sagen.

Folketinget nedsatte bl.a. en granskningskommission til undersøgelse af sagen om aflivningen af alle mink i Danmark.

Minkkommissionen havde adgang til en stor mængde materiale, herunder ca. 1.200.000 dokumentsider samt mailbokse fra ca. 230 medarbejdere og sms'er fra ca. 150 medarbejdere. Der blev foretaget afhøringer af flere ministre – også statsministeren – samt en lang række embedsmænd.

På baggrund af kommissionens beretning blev sagen behandlet i Folketingets Granskningsudvalg og Udvalget for Forretningsordenen med henblik på at tage stilling til, om der var grundlag for en sag ved Rigsretten om ministeransvar.

Et flertal i Udvalget for Forretningsordenen fandt anledning til kritik af statsministeren, men flertallet fandt ikke anledning til at rejse tiltale ved Rigsretten mod statsministeren.

Derudover har sagen været behandlet i forhørsledelsens beretning i anledning af den tjenstlige undersøgelse mod rigspolitichefen. Forhørsledelsen bestod af en forhenværende højesteretspræsident og to landsdommere.

Forhørsledelsen fandt, at rigspolitichefen ikke havde tilsidesat sine pligter i de fire forhold, der var omfattet af forhøret.

Sagen har også været behandlet i to advokatundersøgelser. En om politiets brug af ”action cards” i forbindelse med aflivningen af mink og en om nedgravning af aflivede mink.

Og for at undgå at trække fra eller lægge til, vil jeg citere direkte fra nogle af konklusionerne i sagen.

Granskningskommission siger i forhold til pressemødet den 4. november 2020: ” Det er efter kommissionens opfattelse forståeligt, at udmeldingerne blev opfattet af minkavlere som et påbud, også henset til at det formentlig ville være helt urealistisk at gennemføre aflivningsindsatsen inden for rimelig tid uden minkavlernes aktive deltagelse. Imidlertid finder kommissionen, at udmeldingerne på pressemødet bedømt isoleret ikke i forhold til minkavlerne havde form af et påbud.”

På baggrund af kommissionens beretningen kom tre højtrespektrede universitetsprofessorer på eget initiativ med en uvildig retlig vurdering, der blev sendt til Folketinget.

De skrev: ”Sammenfattende kan det med en høj grad af sikkerhed konstateres, at der ikke i Minkkommissionens beretning er tilstrækkelige holdepunkter for en antagelse om, at der ville kunne være grundlag for alvorligt at bebrejde statsminister Mette Frederiksen, at hun på pressemødet den 4. november 2020 ikke var opmærksom på, at der ikke var hjemmel til aflivning af alle mink eller til udbetaling af tempobonus. Der foreligger heller ikke i øvrigt oplysninger, der giver grundlag for antagelser om, at der ville kunne gøres retligt ansvar gældende mod Mette Frederiksen. Det kan følgelig ikke forventes, at Mette Frederiksen ville kunne dømmes efter ministeransvarlighedsloven for grov uagtsomhed,

endsige for et forsætligt forhold i forbindelse med beslutningen og udmeldingen om aflivning af alle mink.

Forhørsledelsen i det tjenstlige forhør mod rigspolitichefen med tidligere højesteretspræsident Thomas Rørdam i spidsen fandt: ”Efter forhørsledelsens opfattelse kan udmeldingerne på pressemødet den 4. november 2020 kl. 16.00 og de efterfølgende pressemeddelelser ikke retligt karakteriseres som en instruks til blandt andre Rigspolitiet om straks at igangsætte og gennemføre aflivning af alle mink. Der er derimod tale om en overordnet orientering af offentligheden om den politiske beslutning, der var truffet om, at alle mink skulle aflives, og om beslutningens konsekvenser.”

Der er altså ingen af de uvildige jurister, der har gennemført undersøgelser af sagen, der mener, at der blev givet en ulovlig ordre til minkavlerne den 4. november 2020.

Der har siden minkkommissionens beretning og de øvrige undersøgelser været afholdt folketingsvalg i efteråret 2022, så Folketinget blev sammensat på ny. Heller ikke efter valget har der været et flertal i Folketinget for at foretage yderligere undersøgelser eller at rejse en sag ved Rigsretten.

Jeg vil også gerne understrege, at tanken med, at der skal afholdes folketingsvalg, inden der indtræder forældelse

af et ministeransvar, jo er, at vælgerne har mulighed for ved deres stemmeafgivning at tilkendegive utilfredshed med den regering, der har været ansvarlig for et forløb – som f.eks. minksagen.

Jeg kan ikke se, at den omstændighed, at der indtræder forældelse i minksagen om kort tid, skulle aktualisere nye undersøgelser.

Samlet set er minksagen meget, meget grundigt belyst. Og jeg har ingen grund til at tro, at nye undersøgelser vil finde frem til noget nyt.

Så har store dele af oppositionen de seneste dage været optaget af, at der skulle være kommet nye oplysninger frem omkring genskabelse af sms'er. Det får vi rig anledning til at diskutere i anden sammenhæng, og det falder uden for emnet for dagens samråd.

Når det er sagt, skal jeg dog ikke lægge skjul på, at ud fra det Justitsministeriet har oplyst mig om forløbet, er der tale om en storm i et glas vand. Justitsministeriet har oplyst mig om, at der blev taget alle de skridt, der blev vurderet relevante for at genskabe sms'erne.

Jeg må også indrømme, at jeg tvivler meget på, at det er formålet for Dansk Folkeparti eller andre partier i oppositionen, der argumenterer for nye undersøgelser, at finde frem til noget nyt i minksagen.

At holde fokus på minksagen er endnu et forsøg på at hvirvle støv op om en sag, som for længst er afsluttet. Det er et spørgsmål om, at man ikke vil acceptere resultatet fra de undersøgelser, som er gennemført.

[Opsummering]

For at opsummere er forældelsesreglerne i ministeransvarlighedsloven fastlagt efter grundig politisk debat og på baggrund af væsentlige og modsatrettede hensyn.

Det ændrer ikke på, at jeg naturligvis er åben for at drøfte spørgsmålet om en ændring af den generelle forældelsesregel i ministeransvarlighedsloven med partierne.

I forhold til minksagen har jeg ingen grund til at tro, at nye undersøgelser vil finde frem til noget nyt. Få sager er undersøgt så grundigt og blevet behandlet så indgående som denne sag.

Tak for ordet.